

gusto hegedűs

v lese

Tento projekt venujem
pamiatke môjho starého otca
Antona Herchla /1865-1948/,
horára Kremnických lesov
v Hornom Turčeku.

gusto hegedűš

v lese

Foto: Janka Kolláriková

Veľký význam stromom a lesom prikladali Druidi z Gálie už pred 2000 rokmi. Verili, že každá ľudská bytosť, rovnako ako strom, má svoje osobitné rysy, svoju jedinečnú podstatu aj nedokonalosti a každý potrebuje svoje vlastné podmienky na život. Všeobecne toto je aj podstatou druidského horoskopu, podľa ktorého som JAVOR.

Gusto Hegedűs

Vyznanie autora

Na lesy sme si zvykli ako na samozrejmu súčasť našej krajiny. Pre mnohých z nás je pobyt v lese základným kameňom životného štýlu.

Do lesa vedú naše cesty za duševným aj telesným zdravím. Les je miestom relaxu, ale aj tvrdej práce lesného hospodára i nadšeného ochranára prírody.

Cestu do lesa našiel niekto už s narodením, iní ju nenašli dodnes, aj keď tam vedie mnoho ciest. Ja som mal šťastie, že som tú svoju nemusel hľadať. Stal som sa súčasťou lesa cez gény starého otca Antona Herchla s horárňou, ktorá je dnes pod hladinou vodnej nádrže Turček. V detstve cesta do školy potokom a spať lesom, vôňa koní, čerstvého dreva v navrhovaných hromadách na sklade, ostré pokriky furmanov, chlapov so štipákmi, olej a nafta lesnej železničky.

Les s obrazmi jeho života objavujem a precitujem neustále aj cez objektiv fotoaparátu. Toto vnímanie mi nedávno umocnila kniha lesníka Petra Wohllebena o fascinujúcich príbehoch a netušených schopnostiach stromov v ekosystéme lesa a krajiny. Povzbudenie prišlo tiež v rezonovaní mojich fotoobrazov lesa s tvorivým nadšením priateľov - majstrov slova básnika Ondra Nagaja a spisovateľa Petra Mišáka, hudobníčky Marty Veroniky Gáborovej, výtvarníčky Janky Kollárikovej a neúnavnej manželky Zuzany. Veľkú pomoc v mojom zámere a realizácii súborného ekoprojektu „V lese“ - spájani fotoobrazov aj s odborným slovom, mi poskytli profesionáli vo svojom odbore - vysokoškolský pedagóg Prof. Ladislav Paule, ekolog Ján Topercer, dizajnéri a výrobcovia nábytku - Javorina Leo Čellár, Domark Miroslav Marko, Ivan a Michaela Čobejovci, konateľ Mestských lesov Kremnica Karol Mútňanský, prezident Zväzu spracovateľov dreva SR Igor Patráš, vedúca Lesníckeho a drevárskeho múzea Zvolen Ľubica Milánová.

Poteší ma, keď moje fotografie doplnené slovami vzbudia záujem vidieť a objavovať les s jeho krásami, vôňami, zvukmi a keď hneď pri najbližšej prechádzke v ňom pripomenú, že je to živý organizmus, ktorý potrebujeme všetci chrániť, milovať a neníčiť.

Gusto Hegedűs, máj 2019

Modlitba lesa

Človeče,
som teplo Tvojho domu počas studených zimných nocí,
som ochraňujúci tieň, keď letné slnko páli,
som krov Tvojho domu aj doskou Tvojho stola,
som postelou, na ktorej spávaš a tieň drevom, z ktorého lode staviaš,
som násadou Tvojej motyky, aj dverami Tvojho domu,
som drevom Tvojej kolísky a aj rakve,
som chlebom Tvojho dobra a kvetom krásy.
Vypočuj moju modlitbu: **Nenič ma!**

Tento text, vyrezaný do masívnej dubovej dosky ošľahanej dažďom a vetrami a poznačenej patinou času niekoľkých desaťročí, som po prvý raz čítal pred viac než päťdesiatimi rokmi pred jednou lesnou správou v Rakúsku. Odvtedy som sa s ním stretol mnohokrát na rôznych miestach, kde text vyzýval návštevníkov lesa k pokore a úpenlivo prosil, nenič ma.

Áno, prosba, aby sme neničili les, je stále aktuálna. Z histórie poznáme mnoho prípadov, že počas stáročí zostali po činnosti človeka odlesnené stráne ohrozené eróziou, neskôr bez pôdy, a dnes, často holé skalnaté sutiny s riedkou bylinnou vegetáciou.

Ak by sa dnes v mnohých krajinách Stredomoria snažili postaviť lode z dreva, alebo použiť cédrové drevo na výstavbu chrámov, nebolo by už z čoho. V Karpatoch ubrala valašská kolonizácia z lesov na hornej hranici lesa svoj podiel a ťažba dreva zase

zredukovala lesy na ich dolnej hranici v styku s poľnohospodárskymi pozemkami. Bohaté lužné lesy v okolí riek a pôvodné dreviny, ktoré ich tvorili, sa v priebehu posledného storočia už stali zriedkavosťou a nahradili ich zregulované toky riek s výsadbou topoľov.

V našich končinách poznačila charakter lesov aj rozsiahla banská činnosť. Drevo slúžilo na výstuže štôlní, ale tvrdé drevo aj na spracovanie rúd. Slúži preto ku cti našich predkov, že už pred viac ako 200 rokmi sa začali zaoberať výchovou odborníkov pre správne obhospodarovanie lesov s charakterom trvalosti, výsádzaním vyťažených plôch a postupným zväčšovaním zalesnených holých plôch pôvodne pokrytých lesmi. Áno, ak by sme v minulosti nemali tereziánsky zákon, prikazujúci obhospodarovanie lesov podľa plánu, iste by sme dnes neradili Slovensko ku krajinám s vysokou lesnatosťou.

Lesy nám v minulosti vďaka industrializácii poškodzovalo znečistenie ovzdušia. V takmer pravidelných intervaloch poškodzovali menšie alebo väčšie výmery lesov vetrové a snehové kalamity a niečo si z nich ubrali aj následné podkôrníkové kalamity. A dnes stojíme niekedy v nemom úzase pred holými stráňami na miestach, kde donedávna bol les. Nie je to vždy výsledok ťažby (ako si návštevníci lesa často myslia), ale vis major pôsobenia prírodných síl.

Dnes, keď sa väčšina obyvateľstva z podhorských a horských oblastí presúva do mestských sídiel, nadobúda existencia lesa nový rozmer. Pre obyvateľov miest aj podhorských obcí sa les stáva miestom rekreácie, športových aktivít, odpočinku, ale aj „ústavom“ na liečbu mnohých civilizačných chorôb. Les sa stáva miestom, kde načerpáme sily a pookreje naša duša, kde nachádzame krásu nielen v majestátnosti stromov, ale aj v ich tieni, kde je voda stále číra a možno sa z nej napiť, kde les v chode času ročných období mení svoju tvár a farebnosť. Tam, niekde na konci doliny ďaleko od najbližšej dediny a často bez elektriny, narazíme na polorozpadnutú horáreň, ktorá donedávna slúžila ako príbytok horára, ktorý sa staral o to, aby sa lesy po ich vyťažení opäť zazelenali a slúžili našim potomkom. Na inom mieste nájdeme rozpadnutý barák, ktorý ešte pred pár desaťročiami slúžil robotníkom dochádzajúcim na týždňovky za prácou v lese. Dnes si to nevieme predstaviť, pretože do každej aj odľahlej doliny vedie dobrá cesta a život tých, ktorí sa starali o lesy, alebo v nich pracovali, sa zmenil. Odsťahovali sa do neďalekých dedín bližšie k civilizácii.

Aj my sme sa zmenili. Dlhší život v mestách a v dedinách v nás prebudil nový vzťah k lesu. Z času na čas zatúžime vzdialiť sa civilizačnému tlaku a vraciame sa do lesa, aby sme pookriali a potešili svoju dušu. Ako to s láskou a obdivom k prírode robí fotograf Gusto Hegeduš. Pozvánkou, výzvou, inšpiráciou na cestu do lesa nech je aj Gustova výstava.

Preto si vážme, že lesy máme a neničme ich.

Ladislav Paule, máj 2019

Pre mňa je svetlo všetkým...(Karol Plicka)

Kde sa svetlo s časom pretína a stretá

Len vo fotografii sa dosiaľ stalo, že svetlo i čas sa naraz dostali do rúk človeka a on nimi narába, aby tvoril, aby stvoril svedectvo, odkaz, krásu i spomienku.

Možno sa pošťastilo nájsť príhodné slová na úvahu o tvorbe Gusta Hegedúša, muža s nevšedným darom jasného videnia, na jednu z bezpočetných úvah o nekonečnom fenoméne, ktorý človeku umožňuje predpovedať budúcnosť, vnímať sotva postihnuteľný okamih prítomnosti i vracaa sa v čase. Zrakom – a tí, čo sú bez neho, vraj aj kožou, hmatom- berieme si svetlo ako dar. Aj ako vec takú obyčajnú, že keď ňou mrháme, ani nám to neprichodí ako márnotratosť. Len nevela je tých, čo vedia, akú má svetlo cenu, akú má nad nami moc a zatrnú v tušení, čo by bolo, keby nebolo svetla.

Našťastie sú medzi nami tí, čo to so svetlom vedia. Vidieť svetlo. Tá schopnosť nie je daná každému a len čiastočne ju možno získať učením. A potom rozpútať mágiu, na ktorej konci je obraz. Smelý pokus o zachytenie času i svetla v jednom. Spliesť tieto dva zázraky do uzlíkov tak, aby boli aspoň ako-tak trvalé, keď už nemôžu byť večné.

Vyčaríť z nich všetky odtiene myslenej palety, všetky tvary, všetky rozmery. S vedomím, že tento zázrak sa nikdy neudeje celý a nebude bez konca, no aj tak to stále skúšať a prinášať vždy nové pohľady na známe veci. Oráčina, les, cesta, obloha, zelený či žltý (a my len hľadíme a zrazu naisto vieme, že je vlastne žltúci) lán, ale aj strom ako výkričník nad trpiacou krajinou, ako mohutný vták, ktorému vietor z vetiev stvoril perute a tie ho unášajú. Za ním len tieň a užasnuté pohľady ľudí. Tvary a tváre zdanlivo nehybných vecí navôkol. Len svetlo v správnej chvíli a talent človeka vidieť ho vdychuje im život.

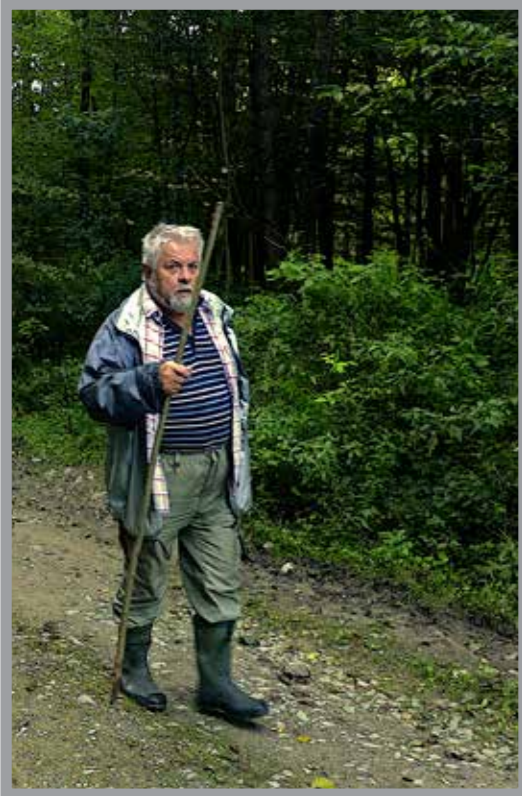
...a svetlo diskkrétne hlási vlastné bytie v lesku hrúd. Stokrát prejdeš pooraným poľom a sotva zbadáš tie zázračné zrkadielka.

Lebo nemáš dar jediného správneho pohľadu v jedinom správnom okamihu. Po ňom už nič. Alebo niečo celkom iné, rovnako nepostihnuteľné a nenapodobiteľné.

Veda – zjednodušene – definuje svetlo ako pohyb. Aj čas v nás evokuje pocit pohybu. Obe tieto takmer nepostihnuteľné veličiny našli spoločný bod a pretínajú sa v ňom, keď človek stlačí spúšť pristroja. Skoro by sa zdalo, že to všetko je len obyčajná fyzika, možno s pripustením akýchsi fyziologických (ľudských) vplyvov. Lenže práve to, čo sa nevdojak ocitlo v zátvorke, je dôvodom všetkej krásy, ktorú vidíme v obrazoch umeleckého fotografa. To ľudské. Vravíme o cite a vieme, že by sme mali vravieť o láske. Vravíme o dare a vieme, že by sme mali vravieť o majstrovstve. O ume, ktorý povýšil dokument na krásu a ním i ňou svedčí a vypovedá o stave nášho bytia, o čase, ktorý sme žili, žijeme a ešte budeme žiť my, no najmä tí po nás.

Poznanie malo vždy ľahšiu cestu svetom, keď kráčalo ruka v ruke s krásou. A poznanie už antickí klasici či neznámi tvorcovia Biblie volali svetlom, veď svetlo vedie človeka od počiatku. Len kráse sa darí brať si ho na pomoc, keď skúša na okamih zastaviť beh času.

Peter Mišák, máj 2019

Básnik Ondrej Nagaj sadí verše aj stromy

Korím sa

Korím sa jedine
Priestoru a Času.
Strácam sa v nich
ako sivý opar.
Pustou cestou
potkýňa sa zástup,
aby si vyprosil
dary do života.

Pod balkónom
zhováram sa s brezou
a občas ju hladkám
po kôre.
Sýkorky jej chodia
hladať telo
čisté
ako svätec v pokore.

Ku kôre buka
pritískam si čelo,
dlaňami hladkám
jeho jemnú kožu.
Akoby mi z duše
odbolelo,
akoby som z bukvič
šťavu požul.

Teraz som blízky
zelenému nebu,
už som sa sám
asi olistil,
spodné šťavy
ku koreňom ženú
zázračný kúpeľ
dušu očistiť.

Pane listia,
ihličia a kôry,
máme iba
jeden druhého,
aby sme si mohli
radosť stvoriť
nerozpustnú
ako z kameňov.

Šum konárov
tvorí harmóniu,
tichú hudbu
ako v ozvene.
Hádám to v nás
ešte v hĺbkach žijú
zrnká krásy
možno posledné.

Ondrej Nagaj, február 2018

Lesné ticho

Lesné ticho
sa skladá zo zvukov,
ktoré si stromy
medzi sebou posúvajú
po vetvách,
aby cítili svoju blízkosť.

Cez korene
odovzdávajú si
pohladenie i poklony,
keď slnko kvapká im
radosť do života.

Lesné ticho
je nežné pohladenie,
pokora človeka
v majestáte chrámu
a večné bude dovtedy,
kým vandali ho
nepolámu.

Ondrej Nagaj, február 2019

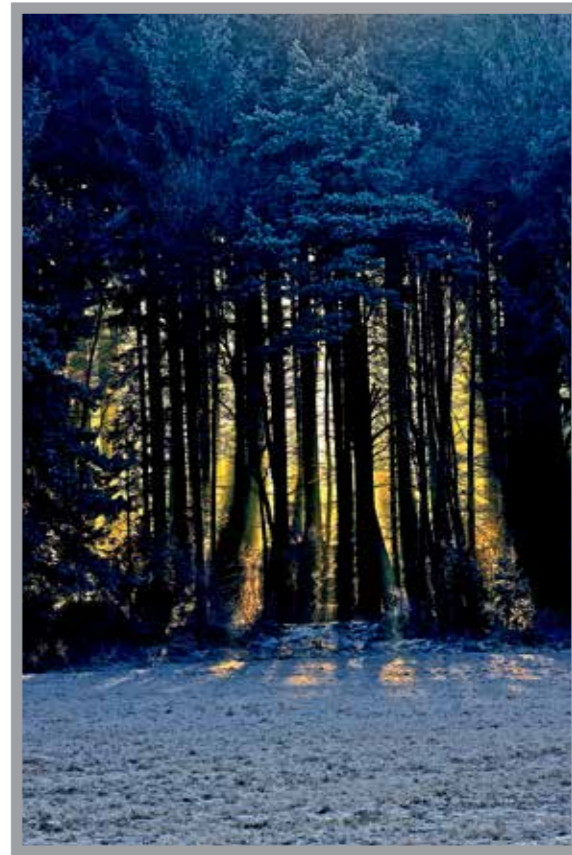
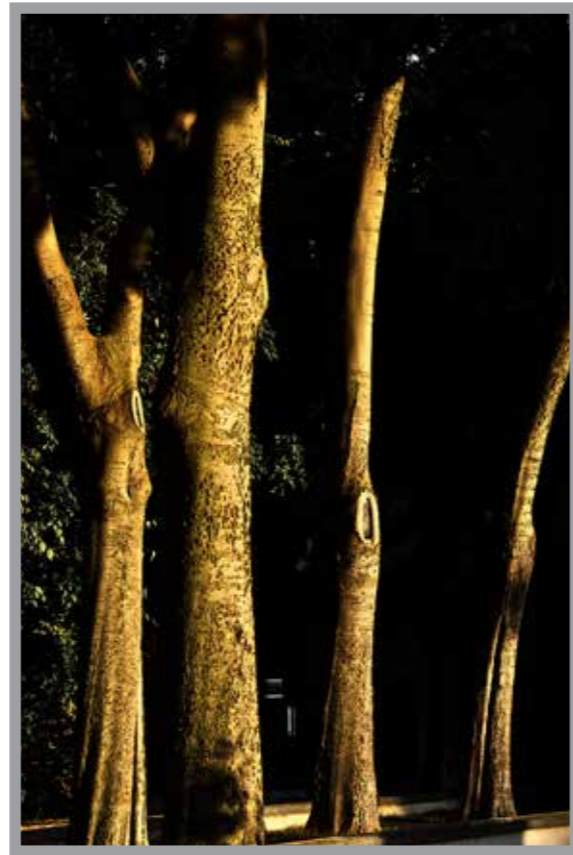
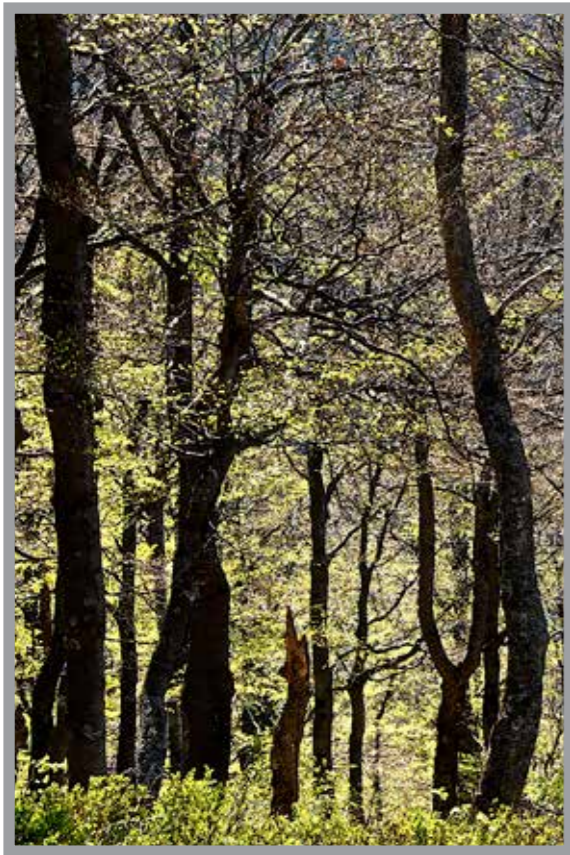
Lesná spoveď

Ó, mama lesa,
v kôre utajená,
nechaj si nás
pritúlených k sebe,
aby v nás mohla
ešte duša spievať,
aby nám bolo
všetko zlé
odpustené.

Sme tu len na skok,
a ty bdieš nad nami
a vypovieš raz
aj o našich činoch.
Prečo sme ti
dlžníkmi ostali,
prečo taký krátky
bol s tebou náš život.

Ondrej Nagaj, 2018

Božia láska

Keď les má svoje
absolútne ticho,
pád žaluďa
zaznie ako výstrel,
ako blesk,
čo po údere vyschol
a nechal po sebe
hore nebo čisté.

Ostanú iba
biele jazvy stromov.
To božia láska
si ich ranila
tak ako človeka
môže raniť slovo,
ktoré bude
dlho omínať.

A nezrastie sa,
na boľavom mieste
ostane jazvou
priamo do očí.
Tú hromovú lásku
strom určite nechcel.
Tak ako človek
svoj Styx prekročiť.

Ondrej Nagaj, február 2019

Roztancovaná

Vo víre tanca
sukňa nariasená
krehké telo
vášňou objíma.
A ono
ako rozihraná žena
spieva o tom,
čo už prežila.

Niektoré stromy
tancujú len v noci
a iné cez deň
vo vetre.
Pri ľudských očiach
dokážu sa krotiť.
Len umenie ich
zdvihne
za sväté.

Ondrej Nagaj, november 2018

Hrst' živých kvetov

Netrhaj,
nikdy netrhaj
hrst' živých kvetov
pre mňa.
Voňaj ich
ako voniaš máj,
keď prejdeš
zimné temná.

S kvetmi sa láskaj
na zemi,
kde koreň
dych im dáva
a vôňa tváre premení,
veď s nimi
vädneš sama.

Každý z nás beží
svoju trať.
I kvety
svoju majú.
A na nej svoj čas
rozvoňať
a netrhane
zvädnúť.

Ondrej Nagaj, marec 2018

Čas veľa zmenil. Menili sa ľudia, život nadobúdal postupne nové podoby. Iba les si zachoval v priebehu rokov približne rovnakú podobu. Stále tu rastie okolo nás, načas sa stráca, aby sa znova postupne objavil v novej podobe... Jeho osud je v našich rukách. A platí to aj naopak...

Július Zöldy, Mestské lesy Kremnica

Stromy

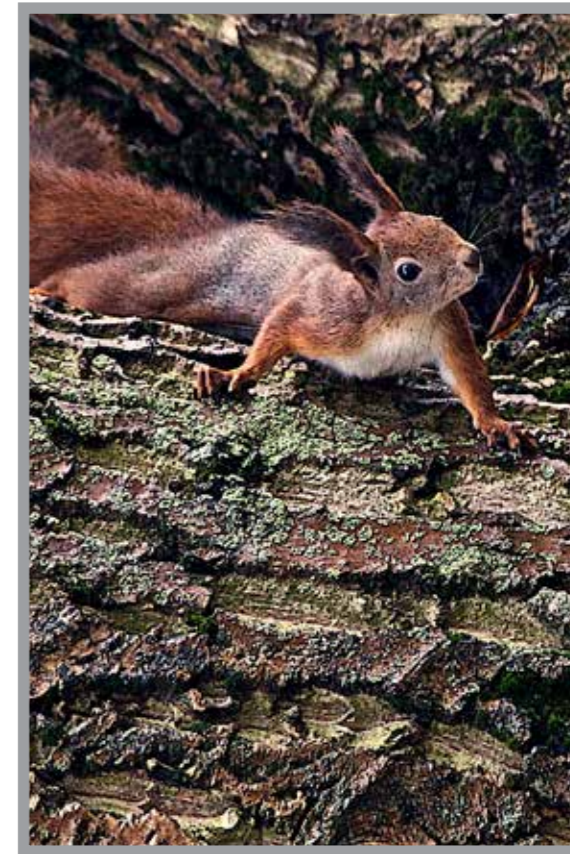
O telo telo
opreté
akoby navždy
spolu
a v objatí
aj na svetle
spoločný niešť si
chomúť.

Máme len jeden
druhého
a lásku,
čo nás spája
a vtáčence si
so spevom
môžu k nám ráno
sadať.

To objatie je
trvalé -
tak si to korene
vravia.
Každý list,
čo z nás opadne,
je hoden
milovania.

Ty, Pane,
čo nás necháš rásť
do výšok
k svojmu Slnku,
nechaj, nech náš
teplý plášť
môže sa večnosti
dotknúť

Ondrej Nagaj, február 2018

V lese to žije. Veľavýznamne ako málokde. Už od malička. Od semenáčikov v lesnej opadanke cez pubertálne vyhúknuté nárusty, mladiny a zrdoviny až po stáročne staré lesiská. Čím staršie, väčšie a prírode bližšie, tým obyčajne životaschopnejšie, rozmanitejšie a významnejšie. Ekologicky, ekonomicky, environmentálne, esteticky, historicky, kultúrne.

Staré lesy z atmosféry sťahujú a do svojej úschovy ukladajú neporovnateľne viac uhlíka ako mladé. Podobne si vedú pri zadržiavaní zrážok, produkcii kyslíka, vodných pár a tieňa. Tým nedostízne zlepšujú miestnu i regionálnu klímu a pomáhajú aj nám prispôbiť sa jej chorým globálnym a regionálnym zmenám. Zvlášť na strmších stráňach bránia vymielaniu i odnosu pôdy a rôznym svahovým poruchám. Pracujú tiež ako vysokoúčinné filtre prachové, protiimísne a protihlukové. Do kolobehu vtahujú aj vodu z hlbokých vodonosných vrstiev, na ktorú korene menších stromov nedosiahnu.

Takisto hlboko – a širokozáberovo sprístupňujú a zapájajú do cyklov aj dusík, fosfor, síru a iné makro- či mikroživiny v pôde. Šibujú nimi vpravo-vľavo i hore-dole v celom pôdnom profile a dodávajú ich „na stôl“ stovkám a tisícom iných organizmov. Im na mieru dizajnujú aj plne zariadené, neuveriteľne rozmanité a komfortné „byty“ (biotopy) a „bytové komplexy“ (onakvejšie ako Bonaparte). Baktériám a hubám dolu na najtenších koreňových vláskoch. Hlístovcom, dážďovkám, stonožkám, chvostoskokom či roztočom tamže aj vyššie v pôdnom suteréne. Riasam, lišajníkom, machom, prasičkám, papradiam, rôznym travinám, bylinám a krom na členitom povrchu pôdy. Včelám, čmeľom a ďalším nenahraditeľným opeľovačom, mäkkýšom, pavúkom, mravcom, chrobákom, motýľom, ropuchám, mlokom, jariabkom, orieškom, piskorom, ryšavkám, liškam, vlkom či medveďom tak rôzne v prizemí a dätľom, muchárikom, pinkám, sovám, veľkým dravcom a netopierom v najvyšších poschodiach korún aj vysoko nad nimi. A odtiaľ ešte na skok späť k baktériám a hubám: cez doširoka porozťahované a poprepletané siete hubových vlákien a mikroorganizmov na koreňoch fungujú veľké stromy v starých lesoch aj ako prírodné informačné a komunikačné peeringové uzly-servery-materské stromy („internet lesa“). Zabezpečujú o. i. samoobnovu ekosystému.

O estetike a zmyslovom pôsobení starých lesov a stromov cez ich tvary, hmoty, pohmaty, vzory, farby, šerosvity, intimity, vône, spevy a šumy asi veľa vravieť netreba. (Oveľa veľavravnejšie je pozrieť si hoci pár strán tejto gustióznej Gustovej knižky-katalógu alebo jeho výstavu.) No a popritom nám tie lesy a stromy aj živo alebo cez miestne názvy pripomínajú daktorých našich mŕtvych dejateľov či deje – histórie miest, časov, spôsobov, osôb, rodín, obcí i regiónov. Napríklad názvy ako Dzuranova tóna, Králiké kôpka, Strapatá skala, Malé Krahulčie, Mihulčie, Blatnatý Mohošov, Holúbäcia, Uhliská, Črchľa či Drienča hovoria dosť jasne. Ale čo trebárs taký Chryštný úplaz? Žubrietový kopec? Deberánková? Bizončina? Priavna? Šušnatín? Šaračníky? Kadak? Tam tuším už len tušíme dákych tých „géniov loci“ a také veci medzi nebom a zemou. Medzi ktorými práve staré veľké lesy tak nenapodobiteľne členia priestor a čas – a tak mnoho v nás.

Jano Topercer, apríl 2019

Badateľné stopy hospodárskej činnosti v lese v podobe zvyškov rizní, tajchov, lesných železničiek, stavieb a budov, pamätníkov, osád, umeleckých diel, zvernic... objavujú lesníci, dokumentujú a popularizujú múzejníci. Na Slovensku sa vytvára sieť lokalít prírodného a kultúrneho charakteru spojených s históriou lesa, lesného hospodárstva a práce lesníkov, ktoré majú titul významného lesníckeho miesta.

Lubica Milanová, Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen

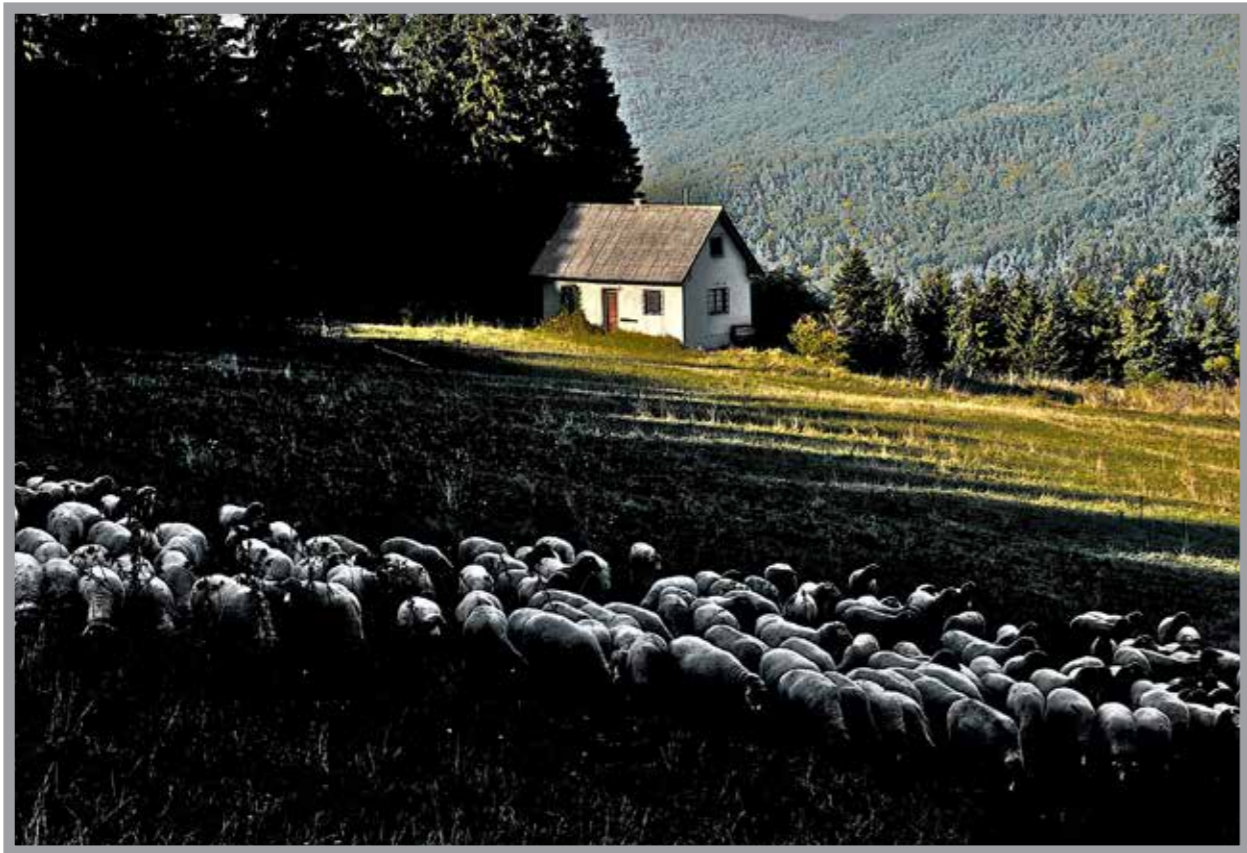

Drevo rozpráva svojím vlastným jazykom. Načúvame mu už viac ako 70 rokov a cez jeho kresbu vám odкрývame príbehy stromov. Príbehy písané slovenskou prírodou. Drsné a nádherné, zhmotnené v masívnom nábytku, ktorý vytvárame s úctou ku krajine, remeslu človeka a jeho kreativite... Priamo prispievame k obnoviteľnosti prírodných zdrojov výsadbou dubových stromčekov v mene každého nášho zákazníka.

Leo Čellár, predseda v.d. JAVORINA

S ľahkosťou krídel

S ľahkosťou motýľích krídel
život si potykal
skôr, než slnka tepla dočkáme sa,
ponorme sa v tichu lesa do seba.
Nič menej nám netreba.

Marta Veronika Gáborová, 2018

Foto: Janka Kolláriková

Tvoj život nie je individuálnou existenciou. To, čo vydychuješ, stromy vdychujú. To, čo stromy vydychujú, ty vdychuješ. Keby toto bolo skúsenosťou/zážitkom každého človeka, bolo by ti treba rozprávať o sadení a ochraňovaní stromov? *Sadhguru*

O autorovi

Gustáv Hegedűš /1941/ žije a tvorí v Turčianskych Tepliciach. Do rodného Turca sa vrátil po dlhých rokoch zamestnania v inžinierskych strojárskych profesiách vo Svite, Snine, Martine a Zvolene. Neskôr práca v tlačových médiách mu umožnila spoznávať rôzne kraje a regióny Slovenska. Dlhodobou pestovaným vzťahom k prírode, turistike, lyžovaniu, zároveň s rozvíjaním vlastného fotografického videnia, ho prirodzene priviedli na výtvarnú fotografickú scénu s námetmi úzko spätými s ľuďmi a prírodnými živlami.

Pokým tvorba fotografa v 60. – 90. rokoch bola, v rámci súťaží a podujatí AMFO, orientovaná na krajinárske motívy, prvé roky nového milénia vítal vyhranenými témami v samostatných výstavných projektoch. „Moja cesta“ predstavila retrospektívny pohľad na blízky kruh rodiny a priateľov, cez charakterové portréty vo formálnych aj neformálnych pózach, po obdobie jeho návratu do rodiska. Svoj silný vzťah k prírode a životnému prostrediu zreflektoval v umeleckých cykloch „Voda ako obraz“, „Moje živly“ a „Krajina Zem“. Osobitnými projektmi sa stali súbory reportážnych portrétov výtvarníkov a umelcov rôznych žánrov „Sympoart“ a „ART-ISTI“.

V poslednom období je autor aktívny vo Fotoklube Karola Plicku v Martine a zúčastňuje sa súťaží AMFO na regionálnej úrovni.

Gustáv Hegedűš, chodiac po horách a dolinách vníma krajinu všetkými zmyslami, vidí aj necitlivé lokálne i globálne zásahy človeka v nej. Výsledkom jeho aktívneho postoja ku prebiehajúcim klimatickým zmenám je nový umelecký projekt pod názvom „V lese“, s prizvaním básnika Ondreja Nagaja. Chce byť spoločenským príspevkom fotografa, ktorý komunikuje s priateľmi – umelcami slova, znalcami lesa, spracovateľmi dreva, a ktorý sa vyznáva z lásky k prírode s posolstvom pre ľudí, aby Dych Zeme – Les milovali a chránili.

Janka Kolláriková, máj 2019

Autorské výstavy z posledného obdobia:

2008 MOJA CESTA – Galéria Mikuláša Galandu, Turčianske Teplice

2009 PRECHÁDZKY PARKOM, SPOJENIE VÁHU – Štátna vedecká knižnica, Banská Bystrica

2009 SPOJENIE VÁHU – Kultúrna sála, Vrútky

2009 MOJA CESTA – PRECHÁDZKY PARKOM – Slovenská národná galéria – Zvolenský zámok, Zvolen

2010 PRECHÁDZKY PARKOM – Galéria Mikuláša Galandu, Turčianske Teplice

2010 MOJA CESTA – HORY STRÁNE – Galéria Archív, Kremnica

2012 VODA AKO OBRAZ – Galéria Mikuláša Galandu, Turčianske Teplice a Galéria Archív, Kremnica

2013 – 2014 MOJE ŽIVLY – fotopribehy a výber z tvorby - Cafė Kamala, Martin; Galéria Mikuláša Galandu, Turčianske Teplice; Zámok Brunovce a Caffė Viena, Bratislava

2014 FOTOGRAFICKÁ TVORBA Gusta Hegedüša a Rudolfa Seiferta – Zámek Holešov, ČR

2015 VÝBER Z TVORBY – k 15. výročiu Detvianskej umeleckej kolónie, Víglašský zámok

2015 SYMPOART – portréty výtvarníkov – Zámok Brunovce a Kultúrny dom A. Sládkoviča, Detva

2016 INŠTALÁCIA k divadelnej hre Mila Urbana Výkriky bez ozveny, Slovenské komorné divadlo, Martin

2016 – 2017 KRAJINA ZEM – Turčianska galéria, Martin a Galéria Mikuláša Galandu, Turčianske Teplice

2017 ART-ISTI – Štátna opera, Banská Bystrica; Cafė Kamala, Martin a Galéria Archív, Kremnica

2018 FOTOGRAFICKÁ TVORBA Gusta Hegedüša a Janky Kollárikovej - Zámek Holešov, ČR

2018 ART-IST II. – Galéria Archív, Kremnica

2019 PRÍBEHY LESA – Cafė Kamala, Martin

2019 V LESE – Lesnícke a drevárske múzeum, Zvolen

Kolektívne výstavy z posledného obdobia:

2011, 2013 – 2019 FOTOGRAFIA – výstavy Fotoklubu Karola Plicku Martin – Slovenská národná knižnica, Martin a Turčianska galéria, Martin

2012 Detvianska umelecká kolónia – Stredisko kultúry, Bratislava – Nové mesto

2013, 2017, 2019 AMFO – účasť a ocenenia na regionálnych kolách – Martin a Žilina

The Artist

Gustáv Hegedüs /1941/ lives and works in Turčianske Teplice. After years-long employment in engineering in Svit, Snina, Martin, and Zvolen, he returned to his native Turiec Region. Later on, working in print media, he could explore various areas and regions of Slovakia. Long cultivated relationship to nature, hiking, skiing, and simultaneous developing of his own photographic perception naturally brought him to the scene of art photography with the themes closely related to people and natural elements.

While from 1960s through to 1990s the photographer created works depicting landscape motifs for AMFO competitions and events, he welcomed the first years of the new millennium using clearly defined themes for his solo exhibition projects. Moja cesta (“My Way”) is a retrospective view of the close family circle and friends captured as a collection of character portraits in formal and informal poses before the period of his return to his hometown. He reflected his strong relationship with nature and environment in the cycles of artworks entitled Voda ako obraz (“Water as a Picture”), Moje živly (“My Elements”) and Krajina Zem (“The Landscape Earth”). Special projects were sets of reportage portraits of artists and visual artists of various genres “Sympoart” and “ART-ISTI”.

Recently, the artist has been active in the Karol Plicka Photo Club in Martin and participated in AMFO competitions at the regional level.

Walking in the mountains and valleys, Hegedüs perceives the landscape with all his senses, sees also insensitive local and global human interventions in the country. Taking an active attitude towards the ongoing climate changes he created the new art project carrying the title V lese (“In the Woods”). He invited the poet Ondrej Nagaj to take part in the project. It is meant to be a social contribution of a photographer who communicates with his friends – masters of expression, forest experts, timber processors – while professing his love to nature with a message to people to love and protect forest as it is the breath of Earth and of everything that dwells on it.

Janka Kolláriková, May 2019

Vydala Turčianska galéria v Martine
v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

Zodpovedný redaktor: Ing. Zuzana Ivanová
Autor koncepcie výstavy a katalógu: Gusto Hegeduš
Kontakt:
+421 905 261 190
gustav.hegedus@gmail.com
www.fotoklubmartin.sk

Grafický vizuál printových materiálov: Mgr. Janka Miklová

Tlač: FORK, s. r. o., Martin, www.fork.sk
ISBN-978-80-99920-02-7

Júl 2019

Turčianska galéria
Daxnerova 2, Martin
+421 43 422 4448
+421 907 972 547
www.turiecgallery.sk

 TURČIANSKA GALÉRIA
V MARTINE

 ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

 SYVVR
Zvečni úsmev
v originálnej fotoknihe
www.syvvr.sk

 twd

 MUZEUM

 JAVORINA
DESIGNED BY ROOTS

 domark
feel the comfort

ISBN-978-80-99920-02-7